

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Odkaz na listinu v žalobě a jeho relevance

Někdy je na celém soudním sporu nejtěžší správně napsat žalobu, případně vyjádření k žalobě, především pro právního laika. Vylíčení rozhodujících skutečností je předpokladem úspěchu ve věci. Není rolí soudu odhadovat, co chtěl svým podáním autor sdělit, ale rozhodnout na základě jasných a úplných tvrzení účastníků řízení. Tento článek je proto určen především právním laikům, ačkoliv i právní profesionál si může jeho čtením ukrátit dlouhou chvíli nebo si i zopakovat některá fakta.

Občanský soudní řád v § 79 odst. 1 stanoví, že návrh na zahájení řízení musí mimo jiné obsahovat *vylíčení rozhodujících skutečností, označení důkazů, jichž se navrhopatel dovolává, a musí být z něj patrné, čeho se navrhopatel domáhá*. Poměrně častým nedostatkem žalob, ale i vyjádření na výzvu soudu, je vylíčení rozhodujících skutečností odkazem na, často několikastránkovou, přílohu. Právní laik, který v životě žalobu nepsal, si pochopitelně chce ulehčit práci při psaní žaloby nebo se chce ujistit, že na nic důležitého nezapomene, a proto k žalobě připojí listiny, které podle jeho názoru celou věc jasně vykreslují. Někdy na ně v žalobě odkáže, jindy ne. Tento postup však pro něj může mít vážné důsledky. Pokud například přiloží k žalobě směnku a považuje tak svou povinnost vylíčit, čeho se domáhá, za splněnou, nemůže očekávat vydání směnečného platebního rozkazu, neboť jeho vydání je nutné výslovně navrhnout. Místo zkráceného rozkazního řízení tedy bude následovat soudní jednání. Vylíčení rozhodujících skutečností odkazem na listinu má tedy svá úskalí, kterých je třeba se vyvarovat.

Názor Nejvyššího soudu

Správným způsobem vylíčení rozhodujících skutečností se opakovaně zabýval Nejvyšší soud, přičemž jeho judikatura je v tomto ohledu konstantní, když připouští možnost tyto skutečnosti vylíčit odkazem na listinu. Z důvodu rozsahu relevantní judikatury uvedu pouze ty příklady, které považuji za nejzajímavější.

Podle usnesení 32 Odo 916/2003 ze dne 22. června 2004 *lze v žalobě provést vylíčení rozhodujících skutečností i odkazem na listinu, kterou žalobce připojí k žalobě a na kterou v textu žaloby výslovně odkáže*. V tomto případě byly v žalobě výslovně uvedené odkazy na faktury a dále bylo z textu žaloby zřejmé, že tyto faktury byly vystaveny podle v žalobě uvedených smluv, které byly přílohou žaloby. Pokud tedy žalobce v žalobě uvede odkaz na přiloženou listinu, a to i implicitní, je jeho povinnost tvrzení splněna. V řízení je tedy možné pokračovat bez dalšího.

Rovněž usnesení 32 Odo 315/2004 ze dne 26. ledna 2005 stanoví, že *pokud neuvede žalobce v návrhu všechna tvrzení, která jsou podstatná pro posouzení věci podle hmotného práva, nejde o vadu žaloby, která by bránila pokračování v řízení za předpokladu, že žalobce vylíčil ty rozhodující skutečnosti, kterými byl vymezen předmět řízení po skutkové stránce. Povinnost tvrzení může být splněna i dodatečně*. Rozhodující je tedy dostatečně vymežit předmět řízení tak, aby nemohlo dojít k zahájení jiného řízení v téže věci. Ostatní obsahové vady žaloby je možné zhojit i po zahájení řízení.

Podrobněji se k povinnosti vylíčení rozhodujících skutečností vyjadřuje usnesení 23 Cdo 315/2009 ze dne 20. dubna 2009 v případě nároku ze smluv o postoupení pohledávky, kdy z obsahu návrhu ani jeho doplnění nebylo patrné z jakého vztahu (právního předchůdce žalobce) svůj nárok uplatňuje a ani není patrné, jakým způsobem žalobce dospěl k výši uplatněné pohledávky. Podle soudu

rozhodujícími skutečnostmi ve smyslu § 79 odst. 1 o. s. ř. se rozumějí údaje, které jsou zcela nutné k tomu, aby bylo jasné, o čem a na jakém podkladě má soud rozhodnout. Žalobce musí v návrhu uvést takové skutečnosti, kterými vylíčí skutek (skutkový děj), na jehož základě uplatňuje svůj nárok, a to v takovém rozsahu, který umožňuje jeho jednoznačnou individualizaci, tj. nemožnost záměny s jiným skutkem. Právní charakteristiku skutku (tzv. právní důvod žaloby) není povinen v návrhu uvádět. Vylíčení rozhodujících skutečností slouží k vymezení předmětu řízení po skutkové stránce a k jeho identifikaci umožňující odlišení od předmětů jiných řízení. V návrhu na zahájení řízení jde o zásadní určení skutku tak, aby žaloba byla projednatelná, tj. že skutkový děj je nezaměnitelně vymezen rozhodujícími skutečnostmi. Nedostatek náležitostí žaloby brání jejímu věcnému projednání a pokračování v řízení, neobsahuje-li vylíčení rozhodujících skutečností, nebo je-li vylíčení těchto skutečností natolik neúplné, neurčité, nebo nesrozumitelné, že nelze bez dalšího stanovit, jaký skutek má být předmětem řízení, nebo je-li mezi tvrzenými skutečnostmi a žalobním petitum logický rozpor. Jelikož tedy ani po doplnění nebylo možné z žaloby zjistit, z čeho žalobce svůj nárok dovozoval, byla žaloba shledána neprojednatelnou. Toto rozhodnutí stanoví jasné nároky na určitost skutku uvedeného v žalobě, a to z důvodu zjištění možné překážky litispendence. Skutkový děj zde nebyl nezaměnitelně vymezen, nestačilo pouze uvést odkaz na několik smluv, neboť z odkazu na smlouvy nebylo možno zjistit, z čeho žalobce dovozoval svůj nárok, a to tak, aby nemohlo dojít k záměně s jiným skutkem. I odkaz na smlouvy proto musí být uveden ve spojení s konkrétní skutečností, kterou tato listina prokazuje.

K uvedení rozhodujících skutečností odkazem na obsah soudního spisu vedeného totožným soudem v jiné věci uvedl soud v usnesení 28 Cdo 2953/2009 ze dne 24. listopadu 2009 následující: *Povinnost uvést rozhodující skutečnosti žalobce nemůže plnit pouhým odkazem na svá tvrzení obsažená ve spise vedeném v jiné věci. Důkaz spisem vedeným v jiné věci může ovšem účastník řízení navrhnout, předtím je však povinen sám uvést skutečnosti, které mají být takovým důkazem prokázány. Aby mohl účastník nějakou skutečnost dokázat, musí ji především tvrdit. K této právní větě dospěl soud za použití následující argumentace, která je pro užívání odkazů na jiné listiny při podání k soudu klíčová: V žádném případě nelze připustit, aby žalobce předložil soudu celou řadu listin a v žalobě (či jejím doplňku) souhrnně a nekonkrétně, bez vztahu k jednotlivým rozhodným tvrzením odkázal na tyto listiny. Takový postup by stíral rozdíl mezi skutkovými tvrzeními stran a skutkovými zjištěními, která soud činí z provedených důkazů, zcela nepřipustným způsobem by přenášel aktivitu a odpovědnost příslušející účastníkům řízení na soud a byl by též v rozporu se základními zásadami občanského (sporného) řízení - zásadou dispoziční, projednací, rychlosti a hospodárnosti. K tomuto tématu se soud vrátil v usnesení 23 Cdo 496/2013 ze dne 2. června 2014, podle kterého povinnost uvést rozhodující skutečnosti žalobce nemůže plnit pouhým odkazem na svá tvrzení obsažená ve spise vedeném v jiné věci. Na skutečnosti vyplývající z listin účastník může sice odkázat, aniž by je blíže popsal, ale jen tehdy, když tyto listiny jsou ohledně skutkových okolností jednoznačné a nelze na jejich základě učinit vícero alternativních skutkových závěrů. V žádném případě nelze připustit, aby žalobce předložil soudu celou řadu listin a v žalobě (či jejím doplňku) souhrnně a nekonkrétně, bez vztahu k jednotlivým rozhodným tvrzením odkázal na tyto listiny.*

Zvláštní úprava v insolvenčním řízení

Povinnost vylíčit rozhodující skutečnosti je výslovně upravena také v insolvenčním zákoně, konkrétně v jeho § 177, podle kterého je k přihlášce pohledávky nutné připojit listiny, kterých se dovolává. Z této formulace je zřejmé, že v přihlášce je nutné se konkrétních listin dovolat, tedy uvést konkrétní listinu a konkrétní skutková tvrzení. Insolvenční zákon tak navazuje na přechodí praxi zákona o konkursu a vyrovnání, když judikatura k tomuto předpisu dovodila, že přihláška věřitelovy pohledávky do konkursu je podáním, které má charakter žaloby. Zákonodárce zde v zájmu právní jistoty přijal kazuistickou úpravu, jejímž smyslem je stanovit jasná pravidla při popírání přihlášených pohledávek.

Závěr

Používání odkazů na různé listiny přiložené k podáním adresovaným soudu není vždy žádoucí, když ve svém důsledku může vést k neunesení břemene tvrzení nebo zbytečným průtahům v řízení. Při jejich soupisu je tedy třeba každou listinu nezaměnitelně označit a alespoň stručně vysvětlit, proč je k tomuto podání připojena.

Mgr. Milan Zeman

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Vyčlenění rodinných nemovitostí \(i v podobě podílu v bytovém družstvu\) do svěřenského fondu](#)
- [Sport versus EU - aktuální sportovní kauzy rozhodované Soudním dvorem EU](#)
- [Dokazování negativních skutečností ve sporném řízení](#)
- [Neoprávněný odběr elektřiny - překvapení vlastníka?](#)
- [Rodič u dítěte v nemocnici: právo na přítomnost neznámá bez dalšího právo na přespání na jip/jirp](#)
- [Pokuta za švarcsystém kurýrů Rohlíku potvrzena Ústavním soudem](#)
- [Metropolitní plán schválen. Je Váš projekt v bezpečí?](#)
- [Posouzení shody dle AI Act - zkušenosti z praxe](#)
- [Začínají soudy zohledňovat náklady podnikatelů při plnění právních povinností v oblasti e-commerce?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 35: Ručení za dluhy z podnikání u OSVČ a s.r.o.](#)
- [Bezpilotní systémy vlastní konstrukce v kategorii Specific: regulační požadavky a praktické aspekty](#)